

Ályktun um orkumál - Vestfirðir úr biðflokki í verkefnaflokk.

68. Fjórðungsþing Vestfirðinga að hausti, haldið í Bolungarvík 6. og 7. október 2023, harmar þá erfiðu stöðu sem orkuskortur á Vestfjörðum hefur nú um áratuga skeið hindrað eðlilega framþróun atvinnulífs og samfélags á Vestfjörðum.

Fjórðungsþing Vestfirðinga minnr á einróma samþykkt þingsályktunar Alþingis frá 2018 að setja Vestfirði í forgang í raforkumálum. Byggði ályktunin á greinargerðum Landsnets og skýrslum starfshópa um afhendingaröryggi raforku á Vestfjörðum. Í ályktun Alþingis kemur fram að Vestfirðir verði líkt og aðrir landshlutar eigi síðar en árið 2030 með hringtengt flutningskerfi eða ígildi þess.

Fjórðungsþing Vestfirðinga telur því, að nú að fimm árum liðnum frá ákvörðun Alþingis að setja Vestfirði í forgang, þá liggi allar forsendur málsins nú fyrir. Krafa Fjórðungsþings Vestfirðinga er að stjórnvöld taki fyrir lok árs 2023 þær ákvarðanir sem nauðsynlegar eru til að umbylta flutningsmálum raforku og framleiðslu raforku innan Vestfjarða.

Greinargerð:

Frá árinu 2018 hafa stjórnvöld síðan beitt sér með svæðisbundnum aðgerðum en jafnframt unnið ítarlegri greiningar á forsendum fyrir stærri aðgerðir. Á þessum grundvelli liggja nú fyrir tillögur að tímasettum áföngum í flutningsmálum og eða framleiðslu á raforku innan Vestfjarða.

Aðgerðir eru;

- Tvöföldun Vesturlínu frá Hrutatungu í Hrutafirði í afhendingarstað á norðanverðum Vestfjörðum s.s. Mjólka í Arnarfirði.
- Uppbyggingu virkjunar innan Vestfjarða með að lágmarki 20 MW meðalframleiðslu, gerir kleift að áfangaskipta tvöföldunar Vesturlínu og auka hagkvæmni þess verkefnis.
- Tvær vatnsaflsvirkjanir (Austurgil og Ófeigsfjörður) eru með tilgreinda framleiðslugetu og hafa verið samþykktar af Alþingi innan Rammaáætlunar, en samhliða þarf að byggja upp nýtt flutningskerfi með tengipunkt í Ísafjarðardjúpi.
- Undirbúningur er hafinn að nýrri virkjun á Ströndum sem til að ná fram ígildi hringtengingar og skapa síðar möguleika á hringtengingu við aðra hluta Vestfjarða.
- Regluverk vegna smávirkjana verði endurskoðað og einfaldað.
- Rammaáætlun 4 fari til umfjöllunar á Alþingi.

Til að standast tímamörk ársins 2030 þarf í ljósi undirbúnings og framkvæmdatíma verkefna að hefjast nú þegar handa, en þá þurfa stjórnvöld að taka ákvarðanir sem ákveða tímasetningu aðgerða.

Raforkuframleiðsla innan Vestfjarða annar einungis litlum hluta á orkuþörf landshlutans og Vesturlína, flutninglína raforku frá öðrum hlutum landsins, liggur um veðurfarslega lang erfiðustu aðstæður flutningskerfisins í landinu. Samspil þessara þátta hefur leitt af sér viðvarandi

orkuskort og gert Vestfirði háða jarðfnaeldsneyti í formi varaafis. Samanlagt setja þessar aðstæður meiri áhættu í afhendingaröryggi raforku en þekkist í öðrum landshlutum.

Horft til fortíðar þá hefur þessi staða leitt af sér verri launaþróun og sett samfélagi og atvinnulífi mun þrengri ramma til nýsköpunar og atvinnuþróunar en ella hefði verið. Að óbreyttu blasir nú einnig við að landshlutinn mun sömuleiðis sitja eftir í þeirri vegferð sem stjórnvöld hafa sett varðandi orkuskipti og vaxandi orkuþörf á grundvelli kröfu um sjálfbæra orkunotkun.

Fjórðungsþing Vestfirðinga fagnar þeim aðgerðum sem settar hafa verið af stað s.s. uppbygging svæðisbundins flutnings- og dreifikerfis, jarðhitaleit og stuðning við orkuskipti í atvinnulífi og samfélagi. Þessar aðgerðir leysa því miður einungis hluta málsins, nú þarf stærri ákvarðanir hvort farið verði í virkjanaframkvæmdir og uppbyggingu flutningskerfis þeim samhliða eða hefja tvöföldun Vesturlínu án frekari fyrirvara. Einungis þannig verður hægt að leysa viðvarandi orkuskipti á Vestfjörðum og gera samfélög og atvinnulíf samkeppnishæf til framtíðar lítið.

Viðauki.

Skýrsla starfshóps um eflingu samfélagsins á Vestfjörðum, júní 2023

[Efling Samfélags á Vestfjörðum Web.pdf \(stjornarradid.is\)](#)

Skýrsla starfshóps um raforkumál á Vestfjörðum, apríl 2022

[Raforkumál Vestfjarda skýrsla 2022.pdf \(stjornarradid.is\)](#)

Áreiðanleiki afhendingar [raforku] á Vestfjörðum, 2021

<https://landsnet.is/library?itemid=697ed0b0-6441-49a5-924b-4e40a38bdafa>

Minnisblað <https://landsnet.is/library?itemid=19966556-788c-4870-b7ed-d6c99b839efc>

Kvísartunguvirkjun í Strandabyggð, matsáætlun og álit Skipulagsstofnunar á matsáætlun

<https://www.skipulag.is/skipulagsstofnun/mal-i-kynningu/safn/nr/3683>

<https://skipulagsgatt.is/files/20dcbcfe-70e6-4a3d-92ea-2f450d42cf52>